

i en va tenir voluntat de parella

*Papers de Versàlia, Núm. Ibis
Tardor 2004*

« *Papers de Versàlia* »
Plaquettes de Poesia

Marcel Ayats, Josep Gerona, Esteban Martínez,
Quilo Martínez, Francesc Reina, Josep Maria Ripoll

Casa Taulé
Carrer de Sant Joan, 35 Sabadell - 08202

i en va tenim voluntat de parella

Il·lustració de la portada: José Galván

Papers de Versàlia, Núm. Ibis

Dediquem aquesta plaquette
a Francesc Brunet, *in memoriam*.

A l'entorn de la naturalesa de l'art, ens podem preguntar, lluny d'inquietuds transcendentals, on s'acaba el testimoni i on comença la visió. Dit d'una altra manera, quina relació hi ha entre el ser de les coses i la forma com es manifesten en l'artista.

S'ha repetit prou que la realitat no existeix per si mateixa, sinó tal i com la percebem i la interioritzem. És evident, en tot cas, que la percepció no és mai uniforme ni objectiva. Són moltes les circumstàncies que intervenen en la realitat calidoscòpica en què viu cadascú, de manera que pot semblar que cada individu visqui tancat en el seu propi registre. En relació amb això, podem preguntar-nos fins a quin punt la nostra condició sexual ens condiciona la percepció, les vivències i, en definitiva, la concepció de la realitat; o bé si la percepció que tenim els uns de les altres -i a la inversa- està per damunt, fins i tot, del terme genèric i conceptualment neutre d'alteritat. Si formulem la qüestió d'una manera potser més políticament incorrecta, ¿existeix una "percepció de gènere", diferenciada i/o distintiva, o bé es tracta d'una de tantes trampes sexistes? Al capdavall, tal i com sentenciava Djuna Barnes, "a l'ull del fòssil no hi ha gènere".

Sigui com vulgui, aquí teniu poemes escrits per poetes dones i homes. A partir de l'atracció, o ben sovint a partir del desencontre -com ens diu Vicent Andrés Estellés: "i en va tenim voluntat de parella/car sols podem caminar d'un en un"-, els textos han vingut tots motivats, en major o menor mesura, per les visions que cada persona té de "l'altre" o de "l'altra".

Dibuix: Leonor Bescós

ABSTENCIÓ

No pots dir a tort i a dret
allò que no t'agrada de la gent.
I tampoc no pots dir allò que sí
t'agrada, de vegades.
Una esquena d'isòsceles de ferro i dos
hipotenuses.
De postres, sopa de gerds amb pebre de Jamaica i
sorbet de mandarina importada de Sóller.
No es pot dir tot.
Podríem prendre mal si
ens estiméssim o si no
ens estiméssim.
La il·lusió d'aquell cos a una cambra d'hotel
ha quedat endarrere i
no sé on he deixat la cervesa. I
ara entenc
allò que la gent diu que la televisió fa
companyia.
No es pot dir:
"he pensat tot el dia en què et puc
dir i què no".
No hi ha coberteria i al mòbil el teu telèfon
només romandrà un temps.
Deu ser per això que fem poemes: per dir,
quan no es pot dir,
que una rosa t'agrada i et fa riure,
que sembla màgica qualsevol niciesa,
com que ens furtessin objectes personals
al mateix lloc del món
gent de color
i que trobéssim la transferència
justa.

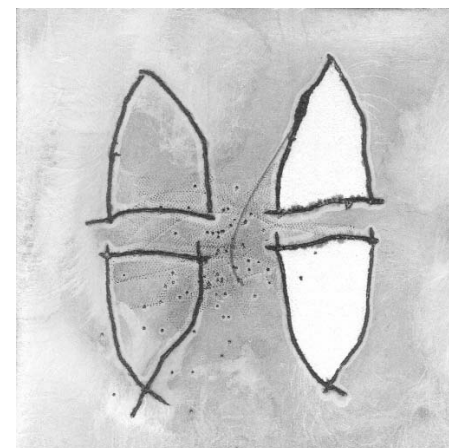
READING

Nunca llegué a saber el nombre de aquel río.
Después de echar la caña, nos sentamos
en la hierba, cansados y muy sucios
pero también felices. Ya asomaba
la luz musgosa del amanecer
tras los arcos del puente, y las esclusas
parecían dormidas como el viento.
Era verano. El mundo estaba en manos
de Nixon y de Mao, de Brezhnev y Edward Heath
-nombres de los que ya nadie se acuerda-
y que tampoco entonces eran nada
para mi amiga y yo. De aquella amiga
nunca supe su nombre ni su origen,
ni adónde iba, ni qué hacía allí.
Yo era joven, tan joven
que tenía un gorrion en cada hueso.
Ella era ágil, despierta, impetuosa.
Oía a hierba, y la noche era tibia,
y ningún pez picó, pero el verano
era un ave inmortal, tan indolente
como el agua de aquel río sin nombre,
casi estancada, verde, asustadiza.
Una brisa sopló desde algún sitio.
Y la noche se fue, y salió el sol,
y nosotros seguíamos allí, en la ribera,
con la caña en el agua. No esperábamos
nada, no precisábamos nada, porque el tiempo
no corría, y se había ido, y ya no respiraba.
Y la vida era fuerte y muy hermosa.
Pasaba el agua tímida.
Nadie hacía preguntas.
Y nadie, en ningún sitio, nos miraba.

BADANT DAVANT DE
L'ANUNCIACIÓ DE FRA ANGELICO

“No sé parlar de vós,
sóc home, no pas verge,
m'aparto dels coloms
del cel i sento enveja.

P'ró el quadre parla amb mi:
si l'àngel em mirava
podria fer-me esclava
qui sap de quin destí...”

Dibuix: José Galván

A la mesura de les teues coses
he disposat la casa, les parets,
el color de taronja de la cuina,
el pilar cara-vista del saló.
He obert les finestres i la mar
ha matissat les línies de l' aigua
sense saber la sal que commovia
i abatia les ones en l'arena -
tota la sal fixada a la mesura,
a la teua mesura de les coses,
al silenci de sal, al vent de sal,
a la sal de la pell de les paraules...
He disposat la casa, les parets,
cada verd dels xiprers i tots els pins,
tots els dolors dels dies sense llum,
cada pam de l'espai que tu no ocupes
on la teua mesura es desdibuixa.

(Incendi provocat)

*"Dóna't perquè tot recomenci
ordit en perills de silenci"*

Carles Riba

Despertar-nos baldats
encerclats per les flames
que ja han consumit
més de mitja casa
cridats de sobte al món
per una veu obscura
des del fons d'algun somni.

A sota dels llençols
l'escalfor massa forta

l'olor de
carn crema-
da.

Dibuix: Leonor Bescós

o delirio é público e son tres: un fotógrafo, un pintor e un escritor maior. descalza e con sono pregunto que fan alí os tres; o pintor ponme unha manta sobre os ombros, eu enlá-zolle os brazos arredor do pescozo nun aceno de submisión infantil e lévame de volta ao leito. cara ás tres xantamos; nese intervalo o fotógrafo tivo tempo de explicarlle ao escritor que a relación do pintor comigo é froito dunha paixón violenta e inadmisibile que tivo como episodio cimeiro un intento de asasinato, con todo persistiamos en vernos, especialmente nun estado de esgotamento e extenuación, abeirado a unha especie de demencia ou retirada da razón.

a abstracción, como vostede sabe -proseguiu o fotógrafo- non admite ser representada. isto é o que ela implica para el, un estado da intelixencia inconcibible, un estado actual dos signos.

el deliri és públic i són tres: un fotògraf, un pintor i un escriptor gran. descalça i amb son pregunto què fan tots tres allà; el pintor em passa una manta per les espatlles, jo li enllaço el coll amb els braços en un gest de submissió infantil i ell em porta altre cop al lit. dinem cap a les tres; en aquest interval el fotògraf ha tingut temps d'explicar-li a l'escriptor que la meva relació amb el pintor és fruit d'una passió violenta i inadmissible que va tenir com a episodi culminant un intent d'assassinat, tot i així persistíem a veure'ns, especialment en estat d'esgotament i extenuació, afavorit per una mena de demència o retirada de la raó.

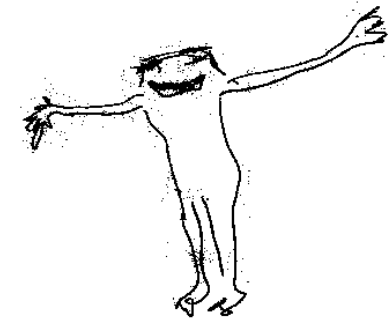
l'abstracció, com vostè sap -prosequí el fotògraf- no admet que se la representi. això és el que ella implica per a ell, un estat d'intel·ligència inconcebible, un estat actual dels signes.

(Traducció de Josep Maria Ripoll)

LECCIÓN GRAMATICAL

He empezado a amarte no hace tanto,
después de arrancarme la sintaxis
que nos hacía a los dos atributivos.
Ni ser ni estar ni parecer
le valen a uno en estos menesteres,
que con sujeto elíptico y predicación breve
es como mejor se ama y se es amado.
Como hombre busqué un labio transitivo
y tú, como mujer, me lo negaste
por no quererme hacer de complemento.
Reclamabas vivir intensamente en los pronombres
y bajo la enunciación recíproca del tacto
dejar de creernos singulares.

Tenías razón,
la gramática que usé cuando te amaba
fue la errática versión para extranjeros.

Dibuix: Leonor Besócs

DON JOAN

Per nas, d'algun Parnàs de via estreta
baixant amb pas de tranca mal resolta,
felibre eixorc, cabrada desimbolta
menjuquejar, et vol, la coltelleta.

Ets un bardell entés en el pillatge,
que empavonant la veu escarpidora
anques ajups versant verset salvatge,
fronterejant amb l'espessigadora.

Fins que un revolt, aixafant un tomàquet
que et va fer xof, cloissa mal tancada,
et vas voler cruspír aquell tomàquet

que a un altre ja li polia les botes.
Encara et dol aquella relliscada
que ¡Oh! no vas poder endinyar-les totes.

UNA MEUCA PARLA A U NA DONA CASADA
I A UNA DONA ALLIBERADA

Me'n vagi jo sense altra companyia
que uns bons bitllets a dins de la cartera,
en canvi tí, què tens? una nevera?
i tu, que tens? Un record d'aquell dia?

Ai prostitutes del raval de l'amor,
mercadegeu amb bocs i perdulaires,
sou pronogràfiques mostrant el vostre cor
o nuant l'ànima a molts homes drapaires.

Mireu-vos ara: l'una enmig de sanglots,
l'altra abraçada al pal de la fregona,
jo mostro, al cul, el porc de la guardiola.

Me'n ric a gust de la polla mandona
que em dóna el brou i el tall de la cassola.
Balla el diner i ballen els escrots.

DARRER POEMA D'AMOR

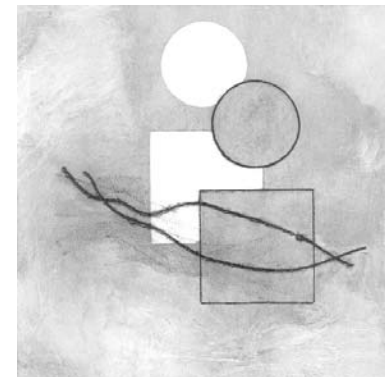
Amor, passa el temps per sota el braç
com les aigües cabaloses
d'un gran riu que no s'atura
i davalla vers la nit
per carrers desconeguts del nostre atzar,
cada cop molt més de pressa,
cada cop més redreçat.

Amor, no tenim el braç prou llarg
i s'escapa de les mans tot l'horitzó
i s'escapa de les mans tot el desig,
i l'escuma de la sang
i la flama del rugit,
tot davalla vers l'encontre
irrevocable de l'oblit.

Amor, vull arbrar-me dintre teu
amb arrels desafiants de puny guerrer
i pujar gelosament capçada amunt
vers el cims adelerats de la llavor
vers la força de l'oratge dels sentits.

Amor, vull sentir-te dintre meu
com l'esclat devastador que venç la nit
i esbatega ben segur de si mateix ales de foc,
encenen arreu del cos tots els camins.

Amor -encara hi som a temps-,
ajuntem els nostres cors fora del pit
i besem-nos amb les ungles i les dents
furtivament per tot el cos;
enlairem tota la força del desig en un sol crit
i ofeguem-nos en el mar tempestuós de la claror.

Dibuix: José Galván

TOTES LES COSES

ella fa que sí amb el cap
ell imagina
la càmera registra l'escena
sense aquest to volgutament d'irreal dramatisme
la cambra

s'il·lumina amb ombres i rancúnies
la nit s'instal·la als ulls
els d'ella irradien una por intensa
ell fingeix llegir els esports
un fitxatge un penalt una avaria

hi ha temps per tapiar els senyals
engegar els mobles o la mirada
sense ella res no és possible - es diu ell
però no pot evitar i així és la vida
la llum enganya i tot sembla fals

quan ella fuig coneix massa bé el dolor
l'exactitud del gest feixuc a càmera
lenta - acció - els actors seuen
un personatge secundari s'allunya
hi ha cap voluntària per repetir l'escena?

RELOJ DE SOL

Sed de mis ojos
fluido que engarza
el deseo con el misterio
por qué golpeas
y aceleras el decir
de palabras olvidadas
en un camarote sin retorno
por qué me dejas a la intemperie
con una taza de café en la mano
por qué me obligas a recordar
el canto infantil acerca de un río
por qué te cuento retazos de mi infancia
atropelladamente como si se me acabara
el día la tierra la vida en ese instante
en que eres presencia absoluta y yo me escondo
Por qué te busco entre cientos de personas
y me parece que tu voz es la de mi hija
y es mi propia voz y tiemblo y lloro al oírla
y no poder contestarte y no poder explicarte
es la voz de mi intimidad más estricta
del ámbito más cercano a la locura
del desgarramiento de generaciones en el potro del dolor
Eres mi voz mi vigilancia el deseo de sol
eres el mar que vi dieciséis días seguidos
eres la madeja amarilla que intento desmadejar.

CONJURO CONTRA EL MAL DE LAS PROFUNDIDADES

Yo quería viajar en su mirada
- él, mientras tanto, había contratado
un viaje organizado por mis arrecifes.
Quería sumergirme en el misterio
de sus aguas profundas
- él había alquilado, por tiempo indefinido,
un fuera borda que alcanzaba
la costa en tres caricias.
Quise cazar su espíritu
por las sendas salvajes de su boca
- me ofreció una biznaga y unas horas
en un hotel de tres estrellas.
Bien entrada la noche, me di cuenta
que bajo la almohada escondía
el último estribillo del verano.
Yo no tenía bolsa ni maletas,
no me costó despedirme. De vuelta
a casa le envié, sin remitente,
una vista parcial de mis encantos.

Ya nunca viajo en carne ajena,
los caminos que exploro son de tierra,
de agua los océanos que surco,
ciertos los bosques que atravieso.
Cuando de amor se trata, me basta con algunas
excursiones sencillas, sin riesgo aunque perversas,
me mantienen en forma, no malgastan
las fuerzas que reservo a los abismos.
Al fin y al cabo un hombre
es un poco de arena entre los dientes,
en el mejor de los casos, a veces,
una mota de polvo en una lágrima.

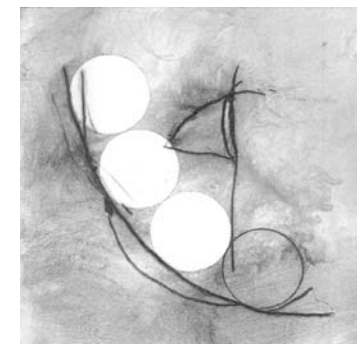
L'AMOR QUE ARRIBA

Tantes vegades ha insistit la mar
que vindries tan alta com la vela,
tan blanca com el somni de l'atzar,

que aquesta barca em sembla ara l'estela
del teu cos acostant-se, prop del far,
als braços que t'acullen sens cautela.

Avui no es troba a port rastre d'enyor:
tens a cada racó dret d'ancoratge
i els mariners et creuen un tresor.

Ho sé del cert: mai no hi ha un cor salvatge
si els ulls vencen les hores amb l'amor
que aporta l'arribada del viatge.

Dibuix: José Galván

bifaços
de mi a vós -la dot
de la mort
en el
glever, amb
música
acuirassada d'ocres
que ve de mi
i us
palpa,

a vós,
d'ensabonada pols - gelor
glacial - tastet d'asil - calcinació - amb les
tentines geriàtriques a mig fer - i la succió
del ric
xumet de càlaza -

dos presoners d'aquesta vida subterrània, jaiem - cara a cara - amb els
bolquers funeraris
desbotonats, i fem
l'amor, aquí, amb càntics d'esquellot rere la nuca, per a l'escalf de les
llémenes]
de la lladella sebastiana, amb les fibules encastades entre el cúbit i el radi,

dins les
més llunyes torberes, després, més tard, a les veïnals
salelles - l'oïda
per fi en els ulls - dins del carner també - fins que

comenci molt abans de mi, ignar,

bressat vora el no-res,
a escoltar tot sol les hores aürtades

i perdi en vós
les flames orbes dels ulls muts - que de per sota us lixivien -
els
lívids miralls dels meus
ulls muts,
picants, frunzits - agargallats amb herbes mastegades -

ei!
tu que ara ens trobes fent la rosca, com dos capolls eterns,

de la cabra que anaves a matar, sàpigues
que diuen que
sap realitzar el déu que altres afirmen -
ei! - quantes vegades dec, creus tu,
fer sonar els cascavells, a la cuneta
d'ultratomba?

T'HE ESTIMAT

T'he estimat
amb massa
paraules

Voldria
poder tornar
a estimar-te

Amb una
sola
paraula.

VINE, ET VULL VEURE

Vine, et vull veure
davant meu.
No com pretenies
sinó tal com ets.

Ja res no desfarà
aquesta imatge perfeta
que ha quedat clavada
en mi.

I d'allò que tant
volies que fos,
ja no me'n queda ni
el més lleu record.

I ara se'm fa més dolça
la certesa
que aquell altre tenir-te
a prop a contracor

TOT SEMBLA BEN SENZILL. QUATRE PARETS

Tot sembla ben senzill. Quatre parets
fan una casa. Un home i una dona
un fill. Una taula, quatre cadires,
i un llit per a dormir, néixer, morir.

Tot sembla tan senzill, si fos així!

Dibuix: Leonor Bescós.

POST COITUM ANIMAL TRISTE

No sé que contestarle.
Cada noche en la sombra,
repite una pregunta que no tiene respuesta,
que de tanto rodar por las sábanas
ha gastado sus bordes
y ha caído en la alfombra.
No sé cómo decirle
que la piel es un mapa
con infinitos puntos y caminos
y también con atajos escondidos,
que las manos se han hecho
para romper barreras y derribar obstáculos,
y que la lengua puede encender las hogueras
más ocultas, más ciegas.
Cada noche en la sombra,
la gimnasia es la misma
como lo es la pregunta
que no tiene respuesta.

TAL VEZ NO NOS CONCIERNA

Si pudiéramos subir juntos la cuesta
y almorzar en cada bar de cada esquina,
si pudiéramos amar en cada cama
y besarnos bajo cada farola no encendida,
nos invitarían tal vez mañana martes
al concurso de amor televisivo.

Pero somos algo más que pinceladas
en la mano de aquel que perfila paisajes,
y si no logramos ser ladera y monte
o viñedos vistiéndose para el baile del vino,
tal vez no nos concierna opinar sobre el tema
y sería mejor suspender el debate.

Ven al abrazo amor, pero no digas nada
y antes de que anochezca
volvamos pronto a casa.

Dibuix: Leonor Bescós.

MONTENEGRO

A.

Ya no seré el alfil
sobre la diagonal de tus tableros.

Ya se están alargando hacia el oriente
las sombras de los mástiles del tiempo.
Las niñas no dan agua al fugitivo,
nadie nos quiere y no nos odia nadie.
El deficiente bizco acucillado
destrenza los efectos de sus causas
y reprende a la Nada avariciosa.
No somos hijos de deidad alguna
y hacer leyes y torres no lo arregla.
El delfín salta dentro del salero,
los arcángeles tocan arpas hechas
con alambre de púas y yo escribo.
Mis hermanos rastrillan basurales
con el alma tendida sobre el mundo
igual que una moneda sin valor
sobre la vía del ferrocarril,
escuchando el pitido aproximarse.
La llave de la habitación más bella
se ha roto dentro de la cerradura.
En la conciencia de la raza humana,
noche y día, hay un crío berreando,
no hay forma de callarlo, llora, chilla,
sólo una almohada contra su cabeza
le hará callar. Y así descansaremos
como lana criada por el sable.

Putá, tu corazón es el guijarro
que refulge en la honda de Goliat.

TRÍPTIC DE TANKAS

*Ardorem testantur
extincta vivere flama*

I.

L'ardor recula
extinta viu la flama
pètals de cendra
romanen entre brases
sense poder ni glòria.

II.

Decau la flama
de la bella foguera
caliu i brases
i guspireigs de cendra
la gelabror temperen.

III.

La flama extinta
de l'ardor testimoni
brega amb coratge
i arbora l'ardor contra
l'imperi fred que avança.

Del llibre inèdit Neu de congesta.

Cuando yo sólo era joven,
(y ni tan siquiera imaginaba
los tesoros de la cobardía)
las mujeres cobraban un impuesto químico
que siempre consideré caro, extraño y voluble.
Y así, envejecía entre juicios vanidosos
que ocultaban la estupidez.

Sin embargo la vida ha sido más sabia
que esa teoría insensata de la juventud.

Para equilibrar la balanza
(tan iracundo y variable como soy)
reconozco que he abandonado el plural (de las mujeres)
y pago las deudas de mi desdén
con la ironía de un charlatán a sueldo
mientras la urea de mi destino mancha
los pantalones, la voluntad y el deseo.

BREU ENCONTRE

Ulls endins, ella somnia.
Ell se la mira. Tots dos
-desconeguts l'un de l'altra
que respiren pols d'estiu-
s'han fet sol i sorra, platja
per a encontres fortuïts
pautats per cops secs d'onada.
En el somnieig ella veu
un home que se la mira
i no és ell, que amb ulls desperts
se li beu la pell coberta
de blau xop just allà on
ulls més ocults imaginem.
Ella no sap res d'aquest
home que no és del seu somni
i ell sap que només la té
amb la ment quan se la mira.

És un joc d'instant furtius:
sense que puguin trobar-se,
ell té un somni d'ulls oberts
i, ulls endins, ella somnia.

DOS APUNTES BÍBLICOS

I

A Eva le hubiera gustado morder otra cosa.

II

La ignorancia de Lot

Al ver a su mujer
convertida en estatua de sal,
el pobre Lot lloró desconsolado.
Su corazón ardía como las zarzas.

Recordó entonces
el amor cristalino de su esposa,
sus mejillas doradas,
la hipnótica belleza de sus labios,
su ingrátida alegría.
En ese instante no logró encontrar
una sólo razón que le llevara a romper
la imagen que guardaba en su memoria.

Lo que resulta extraño es que el pobre Lot,
a pesar de su larga vida, nunca llegara
a adivinar que su mujer,
al mirar hacia atrás,
lo único que quería
era contemplar por última vez
-entre el fuego y la grava de Sodoma-
al hombre que en verdad la ponía
mirando para el cielo.

HOME I DONA (TEORIA)

a R.G.

La llum de l' hivern de les bardisses
Teixeix el groc de les primeres siluetes.
A la plata les taronges són encara fredes
El gebre en la pell del fruit camina.

S'immola a les cruïlles un nou dia
I viuen els records a les taronges.
Jo mateix les he collides de l'hort
Per dur-te-les amb l'ànima ferida.

Al fil dels anys les paraules entre tu i jo
Han creat un nou ésser : un tercer
Que sura pel pergami dels dies.
Pels senyals crucificats de la nit.

Ha nodrit la solitud de nosaltres.
Ens ha fet compartir una mateixa disfressa.
He posat un disc de Maria-João Pires
Interpreta Mozart: concerts 21 i 26 rondó.

Com presentim que la vida sense l'altre
Seria una altra vida.
El cel ens recordaria cada matí
El feréstec destí de l'home.

Tothora conscients de la pobresa del món.
Home i dona van de la mà pels camps
Assenyalen un paput; brases i calàndries.
La llum en deixalles de boira és un botxí.

Els passadisos del món amb tu he dissecat.
Els mots perduren a la creu del cim.
Un únic estel acompanya la neu dels amants.
Un únic estel covat dins l'esperança.

Esas manos que te entierran
 que te roban
 no están aquí
 la lengua que te humilla ha callado
 el sexo se mantiene en su capucha
 este respirar sometido es más que una certeza
 dejarse llevar hacia ese amor impío
 consume a pesar del no
 ya eres una cosa dicen las manos

lo repiten
 insisten
una cosa

sueñas que él termina
 y tú estás más allá de la afrenta
 sueña que las manos que te roban no existen

no oyes no hablas
 sube sube sin manos
 sube más arriba

mira en el silencio

sube sin ojos

no despiertes a la serpiente

sube
 sin el sí, y sube

AIXÍ NOS POT VIURE

Inhabitablement
 me'n amoro
 de qui tinc més a prop
 si m'hi estic
 prou estona.

Tinc un port
 en cada amor,
 i enmig l'oceà
 de tots els dubtes.
 I tothora el neguit
 de no saber-me'n
 estar.

Dibuix: Leonor Bescós.

LEURS RIRES...

Leur rire vient à nous par leur *bouche* et l'amour se découvre à leur *sexe*. L'une et l'autre sont les fentes du corps de la femme. L'une est horizontale, l'autre verticale.

La fente horizontale en haut, comme l'horizon de la mer, bouge au muscle de la vague ou de la langue... la vague écume, la langue parle, par la langue viennent les paroles, le langage qui nomme le monde, par la vague vient s'échouer la vie sortie de la mer, avant il y a longtemps, quand au pied du sable et du monde se sont ébroués les têtards primitifs. La bouche enrobe la langue comme les collines à l'horizon le bord de l'eau, lorsque du milieu des eaux vous ramez pour vous approcher du bord du monde, n'être plus perdu dans ce ballottement et vous aboucher aux collines bleues dans la lumière du jour en vous accolant à la vague qui vous rapproche du mirage du rivage.

Horizontale est la bouche, comme une entaille caverneuse qui mène aux entrailles de la terre, de la mère, du père, il suffit de changer une lettre, un accent, et d'ajouter ou non un "r"... le monde est mobile si on est vague.

Le monde est petit, tout se rejoint, il suffit de se pencher vers le bas : la fente verticale, réponse à la bouche, bouge comme le muscle de la vague, comme une langue, mais n'a pas de parole, elle ressemble à un corps de poisson dont la chair fond sous notre langue, la langue en haut dans l'horizontale rit, une langue en bas dans la verticale fait frissonner de rire, un sourire en haut du monde, pour bruire d'amour en bas dans ce monde. Cette verticalité nous fout le vertige, et par sa fente nous immerge comme des scaphandriers sous les vagues.

En comparant le corps des femmes aux stratifications de la terre, si le haut rit et se détend, le bas se libère par simple effet de la pesanteur : le poids s'allégeant sur la couche supérieure, horizontale, ne pèse plus sur la couche inférieure, verticale. Le rire des femmes, qui semblerait donc être lié, secrètement, à la gravitation universelle, en allégeant le corps fait naître l'amour, et nous donne à nous les hommes, les femmes plus

légères à supporter. (Une toute petite pique enfin ! n'est pas désagréable et fait sourire les hommes).

Faire rire une femme est aussi judicieux pour la charmer que d'avoir un nez à la manière de Pinnochio. Et c'est bien ce qui m'a toujours semblé : un homme qui ne sait pas faire rire une femme n'est qu'un sot.

El riure ens arriba per la seva boca i l'amor es descobreix en el seu sexe. L'una i l'altra són les clivelles del cos de la dona. Una horitzontal, l'altra vertical.

L'esquerda horitzontal a dalt, com l'horitzó del mar, es mou amb el múscul de l'onada o del llenguatge... l'ona escumeja, la llengua parla, amb la llengua arriben les paraules, el llenguatge que anomena el món, amb l'onada la vida troba la riba sortint del mar, abans fa temps ja, quan al peu de la sorra i del món s'espolsaven les larves primitives.

La boca embolcalla la llengua com els turons de l'horitzó la vora de l'aigua, quan des del centre de les aigües remeu per apropar-vos a la vora del món, per no sentir-vos perduts en aquest sacseig i abocar-vos sobre els turons blaus en la llum del dia, abraçant l'onada que us apropa al miratge de la riba.

Horitzontal és la boca, com l'obertura cavernosa que porta a les entranyes de la terra, de la mare, del pare, n'hi ha prou canviant una lletra, un accent, i afegir-hi o no una "r"... el món és mòbil si som onada.

El món és petit, tot s'ajunta, n'hi ha prou d'inclinar-se avall: la senedura vertical, resposta a la boca, es mou com el múscul de l'onada, com una llengua, però no té paraula, sembla un cos de peix la carn del qual es fon sota la nostra llengua, la llengua a dalt, horitzontal, riu, una llengua a baix, vertical, fa esgarrijar de riure, un somriure a dalt del món, per mussitar d'amor a baix en aquest món. Aquesta verticalitat ens fa perdre el cap, i per la seva esquerra ens submergeix com escafandriers sota les ones.

Comparant el cos de les dones a les estratificacions de la terra, si a dalt riu i es relaxa, a baix s'allibera pel simple efecte de la gravetat : el pes alluegierint-se sobre la capa superior, horitzontal, ja no pesa sobre la capa inferior, vertical. El riure de les dones, que semblaria doncs secretament relacionat amb la gravitació universal, alluegierint el cos fa néixer l'amor, i ens dona a nosaltres, els homes, les dones més lleus de suportar (una petita broma no és massa desagradable i fa somriure els homes).

Fer riure una dona és tan assenyat per seduir-la com tenir un nas de Pinotxo. I és que, de fet, sempre m'ha semblat que l'home que no sap fer riure una dona és un ruc.

(Traducció de Robert Ferrer i Josep Gerona)

FAUBOURG ST. DENIS

la mujer
senegalesa
canta
bajito

la calle
junto a su voz
pasa y
no oye

nada oye de “eso”

ella canta o
“senegal” dice
tierra -¿comía
tierra? ¿lombrices
comía? La
senegalesa
niña la
descalza

LA HORA MÁS BLANCA

Penetro el oscuro orificio de tu entraña. Tanteo la humedad de tus convulsas paredes. El rítmico fluir de tu marea me sorprende. Me sumerjo en tu ácida hondura. Duermes. Estoy perdido en tu frondoso vacío desvelado por tu respirar acompasado. Tus venas encendidas alumbran mi soledad. Recuesto mi desánimo en tu tronco, tu suave corteza de avellanos y abedules. Escarbo en la tierra hasta encontrar mi raíz hecha cenizas, el vaho de tu nostalgia enturbia la ausencia de mi ser. Pensaba que la nada era el vacío. Pero el vacío está lleno de tu aire, tu agua, tu sabor

Caigo en un letargo. Me siento cansado de tanto esperar. El tiempo es todo lo que tengo. Sueño con mis huesos, mi piel, mi pelo. Mi cuerpo flexible, estilizado. Tu olor de pino y jara. Tu sudor malva. Pero estoy solo, acurrucado en el anochecer de tus ingles blancas, abandonado por el ligero temblor del deseo.

Desciendo hacia lo profundo hasta bordear lo inaccesible de tu vulva plateada. Buceo por tu canal de aguas cenagosas hasta ver la luz. Y es allí donde la humedad del vértigo despierta mi sentir. Donde tu entraña se hace visible a mi mirada y refleja mi apariencia sin cuerpo, sin ojos, sin rostro, sin destino.

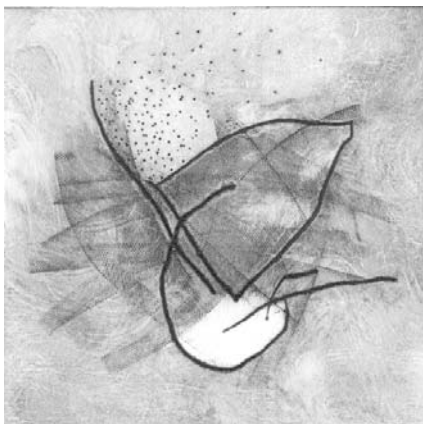
Fluyo con tu sangre, mi sangre. La que finge ser mía, la que simula y semeja, la que plagia y reproduce, la que roba identidad. La impostora que sabe, conoce y recuerda. Me disuelvo en tu salitre, tu humedad, tu fuga seminal, tu visibilidad.

Y en la hora más blanca, despierto sobresaltado. Estoy atrapado por tu ser. Todavía no soy tuyo, ni tú mía. No me sientes, no te siento. Pero estoy atrapado por tu ser. El sueño es mi único anhelo, mi única salida.

Porque vivo en ti: en tu agua, en tu tierra, en tu aire, en tu fuego, en tu amanecer.

IMPAR (EPITAFIO DE MUJER)

Invicto fue tu nombre. Sólo sed.
Así la tierra yerma,
en la que toda ausencia fructifica,
recoge como un cáliz
los vinos que mi mano temblorosa
nunca supo escanciar
y al fin, en su despecho, ha derramado.

Dibuix: José Galván

DIVAGACIÓN

Un día de libros en esta casa
cuyos muebles no te dicen nada,
si idealizamos la metáfora
se convierte en instante este momento
y subrayo que la frase da sentido
a la velada. Pero no.
El goce y la satisfacción no son equivalentes.
Tengo que verlo, abrir la cortina,
separarla. Verlos caminar. Quién camina.
Verlos detenerse. Quién hace pausas.
Verme reclinada. Quién se ladea
ante un horizonte tan desdibujado.
Y surge el morbo, porque habría
que darle una forma orgánica
a este derrame de imprecisas pulsiones.
Maneras de estar medio sola
ante un mar de otro mundo, si el agua
fuese líquida, si se pudiera una
meter en ese fluir, organizarse.

POEMA DE AMOR INACABADO
(fragmento)

El sol te poseía: sus huesos en ti, sus artefactos de luz. Y su respiración tenía la forma de tu ausencia.

Delante había otros seres, cuyos gritos se clavaban en tus manos. Las cosas se impregnaban de tu carne, de tu inmovilidad en tránsito. Los pliegues fríos de las cosas recuerdan su hacerse: su estar aquí.

Hoy me has mirado con un cansancio azul: el cansancio de los días quemados, en cuyos árboles no hay pájaros. (Los pájaros devoran el sol, consumidos por la fiebre de durar, por la desnudez de ti).

Tu cansancio riega los rescoldos que te nacen y el cristal que se dobla ante tu nombre. Las sombras se desprenden de tus senos, como uvas cercenadas. Gotean las pupilas en el perímetro trazado por las adelfas.

A tu piel se adhieren mis signos. Un espejo ondulante, en cuyos nenúfares se posan insectos aromáticos. Corren caballos por tu sustancia.

De tu piel vuelo a otra piel: la escribo. Solar, cancela toda sed. Es una superficie muda en su pureza, intangible como el día. Pero golpea, ovula, existe: fracasa.

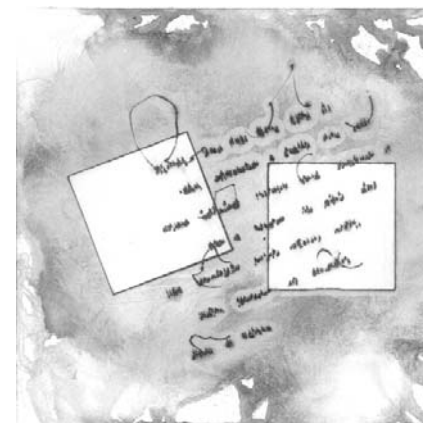
En aquella piel moría. Era una boca en la que se multiplicaba mi boca, luz alimentada por la oscuridad de la saliva. Dos estómagos horizontales, cuya imantación los transformaba en una sola piedra, en un inverso alud.

La piel decreció, absorta en su estiaje, como una campana cegada por la hierba. Pero el espejo seguía terso: contradecía su cautiverio. Y

la cicatriz era luna: prolongación de la ira con que abrazaba al corazón.

El tiempo no pasa: arraiga. Su aleteo es mutación: de la piedra en sol, de la eternidad en agua. Las sombras son también tiempo. O arena que corroe los engranajes del tiempo.

Piel, piel tuya que me entregó al mundo, piel en cuyo sepulcro crezco, piel que, devanándose, anula las úlceras de la nada. Cede, pero estoy. Tu piel se vacía, pero yo soy tu piel. [...]

Dibuix: José Galván

UNES DONES S'HO MIRAVEN DE LLUNY ESTANT

Marc 15, 40

Abans, ni Crist havia pogut suportar tanta barbàrie...

La noia aviciada, la musa del condemnat,
al pas del segle, ja tenia la safata i el cap,
com per portar a una escaparata,
que diria un Pere gens cerimoniós.

Crist, després del cap decapitat,
va esmerçar-se en la multiplicació
de pans i peixos, més o menys,
com nosaltres davant de tants desastres.

Ho diuen els apòstols, ho repetim nosaltres,
bo i oblidant aquelles altres dones que envoltaven
la nova víctima: Maria Magdalena,
Maria, mare de Jaume... i Salomé.

No, no era la Salomé dels escenaris,
no era la venjança contra la moral victoriana;
no, no era la noia aviciada que silenciarien
els apòstols en els seus evangelis.

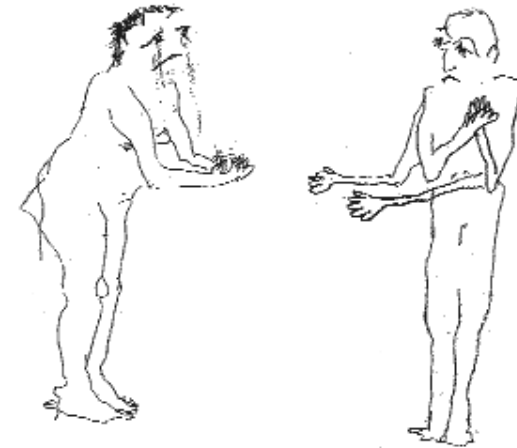
De lluny, però, com tantes vegades,
hi havia unes dones que s'ho miraven...

De *Variacions* (work-in-progress)

GRATITUD

Me preguntas quién soy
pero dices qué es de mí,
por qué me encuentro mal y bebo
en vez de ir al siquiatria y al gimnasio.
Sospecho que mi vida es lo que no recuerdo,
pero siento que me basta lo que he sido.

Tú me miras con piedad,
y lo agradezco.

Dibuix: Leonor Bescós

LA SOMBRA DE MUJER

I

No amo otra desnudez
que tu limpio silencio
cuando se hace de día
en el embozo de tus manos.
No amo otra voz más clara
que tus ojos
cuando me hacen seguir
la estela sin fronteras
que dibujas.
Y no amo otra prisión
que tu luz en la noche
cuando recibo en tu vivir
la mañana que vuelve.

II

Difícil es
conocer
el paraíso
de donde
has sido expulsado,
donde has puesto tus ojos
en el fruto prohibido.
Toda la vida ha sido
un repetir la misma
innecesaria impunidad:
vivir entre dos sombras
que esconden una luz
en lo invisible.

III

Debo llamarte hoy.
Nacer es encontrarse
con el soplo del mundo. Te
recibe en su espuma,
nos recibe en sus aguas.
Debo llamarte hoy.
La edad no es tiempo: es
alta belleza del vivir.
El tiempo sólo conoce
la derrota.

IV

Antes de la derrota
el amor es un tiempo
de espigas, una mano
que acaricia desnuda
la posesión del mundo.
Después, la singladura
del caminar escribe
en renglones de nieve,
puerta cerrada y muda,
universo de escarcha
en los rincones de la niebla.

*"Mires Leucòtoe i fixes en una sola donzella els ulls que deus al món sencer.
Adés et lleves massa d'hora en el cel d'Orient, adés caus massa tard en les ones
i, aturant-te a guaitar-la, allargues les bores de l'hivern"*

Ovidi, **Les metamorfosis**, llibre IV, 196-199

Besa, la llum, la pell
i hi va lliscant i hi escriu
com n'és, de generós, el món en el teu cos
bellíssim,
l'ample front,
els teus ulls que penetren el cel,
els teus pits que convoquen els llavis,
els teus braços tan suaus
estirats contra els flancs
que recorren uns dits transparents.

L'anhel del Sol
no troba mai repòs,
només en tu,
Leucòtoe,
i és per tu que s'allarguen els dies,
pel goig del Sol en dir-te el seu amor
de foc,
el seu desig.

Només amb tu
el gest ardent es torna de tendreses.

A:A

Un palafit
alçat
enmig de la incertesa.
Cuito a dir,
després de decennis
de demora,
que en trobar-te
he trobat
la meva raó pertinent.
No et retinc
i et quedes
entre els meus braços.
De no mentir l'amor
vivim la plenitud de l'ésser
o no se'n falta gaire.
Ens inunda el plaer
però
no ens subordina la seva mel
ni ens turmenta la seva durada.
Hem abolit
les terboleses dels records.
Som dues notes simultànies
que transformen l'il·lusori
en certesa.
¿Serà que l'estel
que ens pertoca
ens és propici
i ens iguala?
Pensaments transitius.
Vasos comunicants.

Textos:

Anna Aguilar-Amat
Eduardo Jordá
Jaume Subirana
Teresa Pascual
Josep Gerona
Chus Pato
Esteban Martínez
Dolors Miquel
Marcel Ayats
Alfons Navarret
Neus Aguado
Chantal Maillard
Vicenç Llorca
Arnau Pons
Montserrat Abelló
M. Cinta Montagut
Quilo Martínez
Gonzalo Sánchez-Terán

Josefa Contijoch
Francesc Reina
Josep Maria Ripoll
Miguel Ángel Arcas
Wenceslao Ventura
Rosa Lentini
Josep Tuset
Philippe Blanc
Ana Becciú
Marga Clark
José Antonio Arcediano
Concha García
Eduardo Moga
Marta Pesarrodona
Jordi Virallonga
José María Muñoz Quirós
Carles Duarte
Anton Carrera

Dibuixos:

José Galván
Leonor Bescós

Amb la col·laboració de:

Gremi de Llibreters de Sabadell:
Llibreria Tècnica, Llar del llibre, Llibreria Sabadell, Kronos,
Llibreria Paes.

Aquesta plaquette s'ha acabat d'imprimir a Sabadell a l'octubre del 2004,
a l'obrador de Grafmar, amb un tiratge de 600 exemplars.

 FUNDACIÓ
Caixa Sabadell